

akinek kinevezésével Konoje igyekezett elfödni azt a tényt, hogy most már a hadsereg uralja Japán egész politikai életét. De ő is csak Araki politikáját folytathatja.

Japánban tehát a végsőkig folyó háború kormánya jutott uralomra egy oly pillanatban, amikor európai szövetségesei a helyzetet a kritikus csúcspontra hajszolták fel.

A japán vereségek az utóbbi hónapokban a lakosságban olyan elégedetlenséget keltettek, hogy a hadsereg az ellenállás egyetlen lehetőségét, az uralom teljes átvételében látta. Az egész japán népet mozgósítani akarják, hogy legyőzzék Kinát. Hankau irányában és Kanton ellen óriási offenzívát kezdenek. Kanton már most is nap-nap után rettenetes bombázásoknak van kitéve.

A római hármasság egyezmény teljes gőzzel működik. Nem véletlen, hogy Hitler visszahívta a német katonai tanácsadókat Kinából. Tokió arra számít, hogy a többi hatalom nem lesz képes megakadályozni a háború kiterjedését. Ellenszolgáltatásként Japán előjogokat ajánlott fel Németországnak és Olaszországnak a meghódítandó Kína felépítésében. Arról is beszélnek, hogy ezek elismerik a pekingi és nankingi bábkormányokat. A fasiszta hatalmak terve — a világ újrafelosztását illetően — egyre világosabb körvonalakban mutatkozik.

Szántó Árpád

VÁLASZOLT AZ OLVASÓ

A HID januári számában közölt kérdőívünkre és az abban foglalt ankétre sok szép választ kaptunk. Azt szeretjük látni ebben a viszhangban, amit mindig hangsúlyoztunk és vártunk, hogy olvasóink tényleg saját lapjuknak tekintik a HID-at és aktívan részt akarnak venni annak szerkesztésében. Ezt abból az őszinteségből is látjuk, amivel megírták válaszaikat és nyíltan megmondták kifogásaikat. Ilyen őszintén és nyíltan csak sajátjáról beszél az ember. Szeretjük is azt tudni, hogy lapunkat nem nyereség, nem kis irodalmi ambíciók, nem szereplési vágy, hanem népünk, a magára hagyott magyar munkásság, tanyai földmunkások, falusi törpebirtokosok, kisiparosok, kiskereskedők, fizikai és szellemi munkások irányozzák, az ő szükségük, az ő életüknek megnyilvánulásai, munkájuk, küzdelmük a mi lapunk értelme és tartalma.

A legelső dolog, ami a beérkezett válaszokból kitűnik: olvasóink politikai érdekeltsége és fokozódó politikai érettsége. A politika ebben az esetben szélesebb látókört, nem csak saját életéhez és annak kis problémáihoz kötöttséget, hanem szélesebb emberi érdeklődést jelent. Azt jelenti, hogy látják, mindinkább látják nálunk is már, hogy Spanyolországban és Kinában, hogy Németországban és Franciaországban, a világ sok távoli frontján a mi bőrünkre is megy a küzdelem, a mi életünkbe is vág a politika. Az álmosnak, tunyának mondott Vajdaság kezd felfigyelni és kinyitja

szemeit sorsának távolban is lejátszódó mozzanataira, mind többen kezdik érezni és tudni kis életük és küzdelmük között a nagy nemzetközi porondhoz és küzdőtérhez. Ebben a fokozódó politikai érdekeltségben nyilvánul meg az a lassú felismerés, hogy mennyire ugyanaz a harc áll nemzetközi viszonylatban is, mint otthon a tanyán, a faluban, a városban.

És ezzel az érdekeltséggel arányban nő olvasóink politikai érettsége is, amit tőlük mindeddig megtagadtak, amire hivatkozva akarják ma is a tömegeket orruknál fogva vezetni. Hiszen ma inkább mint máskor, a tömegek politikai érettsége és helyes orientációja a legbiztatóbb ígérete a jövőnek. Ezért van annyira szükség lapunk kitűzött céljára: a felvilágosító, tisztázó, helyes irányral szolgáló munkásságra.

Kitűnik azután az, hogy mindenki a mait, az aktuálist, a most történő, most vajúdo jelent akarja megismerni, a multat ha firtatja is, csak azért, hogy a mát annál jobban megértse. A beérkezett válaszok szerint olvasóink 60%-a politikát olvas először. Legelőször a világszemlét lapozzák fel, hogy mint egy iránytűt megvizsgálják, merre kell fordulniok, honnan kell és mit várniok. Egy jó részét nem is elégíti ki a mai világszemle, még több és bővebb politikai rovatot szeretne. Sőt irodalmi érdekeltségük is politikum, irányt, állásfoglalást keresnek mindenben. „Hol vannak azok a szép régi idők, amikor a nép csak bibliát és naptárt olvasott?” Ma tudni kell mit csinálnak a spanyol testvérek, hogy állnak kínai társaink, hogy küzdenek a cseh demokraták, mire tanít a francia munkásmozgalom, ezt nem adja se naptár, se biblia.

Nem azt jelenti ez persze, hogy csak a távoli politikát figyelik, nemcsak a nagy átfogó politikai cikkek, de a vojvodinai, falukutatói írásokat is fokozódó érdeklődéssel olvassa egy nagy hányada olvasóinknak. Tudja, hogy nemcsak távolban, a nagy frontokon, hanem a kis tanyai, falusi fronton is áll a harc, hogy itt is van döntés. A küzdelemhez elengedhetetlen a helyes orientáció, így mind nagyobb érdeklődéssel kísérik falukutatói, vajdaság-feltáró írásainkat. Ez a mi frontunk, ez legközelebbfekvő, legkonkrétebb munkánk. Itt kellene a segítőcsapatok, itt kell leginkább az, hogy olvasóink egyúttal munkatársaink is legyenek. Itt kell leginkább az a tudat, hogy egy nagy munkának részesei és egyetlen közös nagy harcnak vívói vagyunk.

„Milyen új állandó rovatot tartana szükségesnek” kérdeztük meg olvasóinkat. A válaszok és a kezdeményezések tömege elárulja azt a kimeríthetetlen tudásszomjat és érdeklődést minden iránt, ami ma a tudományban, gazdaságban, technikában, bárniben haladást jelent. Legalább 50 féle új rovatot szeretnének. És ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy másik kis ankétünket is nagy érdeklődés kíséri és minden újabb lapunk után számtalan kis szelvényt hoz a posta: „A jövő számban kérek egy cikket a következő tárgyról . . .” És ez a kérdés mindig szimptomatikus. Szimptomája korunknak, vojvodinai milióknak, olvasóink gazda-

sági, kulturális és politikai helyzetének. Leginkább talán munkásmozgalmi írások kellenének. Éppen az, amiről a legkevesebbet lehet írni, egyrészt mert kevés a jelentenivaló, másrészt tehnikai okokból. Bizony kevés a jelentenivaló ezen a téren, a lehetőségek egészen elfogynak, ez a legnagyobb és legfontosabb front a legcsendesebb, itt mintha csendesedne a harc. A földmunkásság és kisparasztság helyzetéről, tanyai és falusi kulturális lehetőségekről kérnek írásokat mások, sokan, — ez mutatja nekünk, hogy hová, kinek, milyen olvasóknak viszi lapunk a magyar szót, a megvilágosító gondolatot, az együttérzést, az együttküzdés gondolatát. De azt is mutatja, hogy mennyi mindent várnak tőlünk mindenfelől. Ezek az igények és kívánalmak, amiket lapunkkal szemben támasztanak az olvasók, mutatják azt a hallatlanul nagy szükségét, ami van magyar szóra és megvilágosító gondolatra. És ezek az igények óriási felelősséget rónak ránk, olyan felelősséget, amit seholsem látnak és vallanak mások, magukat illetékeseknek, felelős rétegeknek vallók, csak egyedül mi vagyunk vállalói, egyedül mi próbálunk csekély tehetségünkkel és lehetőségeinkkel ezeknek a kívánalmaknak magyarul megfelelni. Hol van itt még harcos magyar szó, hol van felelősségvállalás, vagy csak felelősségtudat? A mi felelősségünk és kötelességeink alatt össze is roppanna lapunk és szerkesztősége, ha nem tartanák vállalai olvasóinknak és munkatársainknak is.

Visszatérve anketünkre megemlítjük a feleslegesnek talált vagy ritkán olvasott dolgokat. Ügylátszik, hogy pl. a könyvszemle hasznát még sokan nem értékelik, bár legnagyobb része olvasóinknak nagyon szívesen olvassa. Talán sokan nem látják még eléggé, hogy drága és nehezen hozzáférhető könyvek esetében mennyit helyettesít, pótol a könyvszemle és ha hozzáférhető, akkor meg mennyi útmutatást, helyes értelmezést, kritikát ad. És ami a legfontosabb, kedvet ad az olvasáshoz és könyvszerzéshez. — Az is kitűnik a válaszokból, hogy némely zord olvasónak a versek és a szépirodalom, ha nem is éppen teljesen felesleges, hát legalább is fényűzés. Ők talán nehéz munkájuk és küzdelmük között nem számolnak eléggé azzal, hogy nem csak tudományos és gazdasági vagy politikai cikkek, hanem becsületos, jószándékú, reális szépirodalom útján is el lehet jutni tisztultabb és határozottab élet-szemléletre, sőt cselekvésre is, ha kell. Sokan viszont több szépirodalmat szeretnének.

Végeredményben, anketünk eredménye úgy olvasóinknak, mint jómagunknak az, hogy lapunk nem olvasmány, hanem mozgalom és hogy HID-olvasónak lenni nemcsak jog, hanem kötelesség is. Nemcsak olvasótáborra, de munkaközösségre is szükség van. Ne csak kívánjunk, hanem adjunk is. Mi számolunk a választókkal és ezekben az igényekkel, igyekszünk felelni a kért cikkekre, minden lapunkban van egy-egy cikk, amit valakinek kérésére közlünk — de számolunk — és reméljük nem hiába — azzal is, hogy olvasóink, akik tehetik, ebben a munkában segítség-

günkre lesznek. Küldjék be gondolataikat, írásaikat, nemcsak versekben és kis szépirodalmi törekvésekben, hanem komoly tanyai, falusi problémáikról, egy-egy kis jelentést, valamely vojvodinai tanyai vagy falusi frontról. Es ne gondolják, ha azt az írást talán nem találják szószerint viszont a lap hasábjain, hogy az más szerkesztőségek példájára a papirkosárba került. Alkalom és lehetőség adtán felhasználunk mindent, amit becsületes és komoly jószándék diktált. Egy-egy kis adat, egy szerény jelentés, egy-két beküldött gondolat indít és bátorít és gyakran lapunk szempontjai és lehetőségei miatt közölhetetlen és félretett kis írás feléled egy későbbi átfogóbb, hasznosabb munkában. Mert nincs ma csak egyetlen leírt becsületes magyar szó se, ami elkallódhatna, nincs jószándék, ami felesleges és nincs egyetlen igaz gondolat, ami hiábavaló és szükségtelen volna.

FIGYELŐ

A magyar ifjúság döntése

A legnagyobb vojvodinai magyar kultúregyesület, a szuboticei Magyar Olvasókör ifjúsága június 3-án este, az egyesület sikeres működése érdekében, naggyűlésén az alanti egyhangú határozatot hozta:

V É G H A T Á R O Z A T

Tisztában vagyunk azzal, hogy eredményes munkát a Magyar Olvasókörön belül addig nem végezhetünk, amíg a belső ellentéteket meg nem szüntetjük. Ezért a kisebbségi kultúrmunka eddigi meddőségéért felelőssé tesszük azokat, akik belső életünkben gátolják a demokratikus erők szabad megnyilvánulását, akik folytonos áskálódásukkal akadályozzák és lehetetlenné teszik a jóakarátú építőmunkát.

Szükségesnek látjuk, hogy kisebbségi életünk minden terén, és így különösen a Magyar Olvasókör munkájában az építőszándék érvényesüljön, a széles magyar népi rétegek beszerzése kulturális felkarolása és az egység létrehozása. Ezért a leghatározottabban elítélünk minden olyan törekvést, amely faji, vallási és osztály-alapokon való ellentétek támasztásával az egységet veszélyezteti.

Elítélünk mindenféle vallási és faji üldözést, mert ezzel a magyarság egyik értékes elemét, a zsidóságot építőmunkánkban elveszítjük és minden erőnkkel odahatunk, hogy az ilyen és hasonló alatomos munkát a jövőben lehetetlenné tegyék.

Nem vagyunk hajlandók politikai kalandokba bocsájtkozni, legkevésbé pedig fajiságtól elfogult politikai kalandorokkal és karriervadászokkal együttműködni. Ezért a Magyar Olvasókör ifjúsága felkéri mindazokat, akik békés építőszándékkal hajlandók a magyar kisebbségi kultúrmunkában részt venni, hogy csatlakozzanak mai állásfoglalásunkhoz és így, közös erővel hassunk oda, hogy a felelős tényezők a földalatti robbantókat a legerélyesebben megbüntessék és a Kör tagságából kizárják.